

Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı Yayınları : 40

Kadınların Belleği Dizisi No : 8

Yayına Hazırlayan

A. Oğuz İcimsoy

PROJE DESTEĞİ

FİNLANDIYA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Baskı ve Cilt: Hanlar Matbaası

Yeşilce Mahallesi, Aytekin Sokak. No:16

Kağıthane - İstanbul

Tel: (0212) 324 08 82

Sayfa Tasarımı

Ender Boztürk

KADIN ESERLERİ KÜTÜPHANESİ VE BİLGİ MERKEZİ VAKFI

Kadir Has Caddesi Fener Vapur İskelesi Karşısı

Tarihi Bina

Haliç / İSTANBUL

Tel : 0212 534 95 50 – 0212 621 81 34 – 0212 523 74 08

e – mail : kadineserleri@gmail.com

www.kadineserleri.org

Telif Hakkı © Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı- 2011
Bu yapıtın aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü telif hakkı sahibinin yazılı
izni alınmadan kullanılamaz ve çoğaltılamaz.

ISBN 978-9944-702-66-9

KADINLARIN BELLEĞİ DİZİSİ : 8

AİLE

(1880)

ve

HANIM

(1921)

(Yeni Harflerle)

Hazırlayan
A. Oğuz İcimsoy

Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı, İstanbul
2011

A. Oğuz İcimsay

1963 yılında İstanbul’da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Fatih’te tamamladıktan sonra İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü’nü bitirdi. Aynı Bölümde 1986-1987 yılları arasında araştırma görevlisi olarak çalıştı. 1987-1993 yılları arasında İngiltere’de devlet burslusu öğrenci olarak Arşivcilik alanında yüksek lisans (Loughborough University of Technology) ve doktorasını (University College London/SLAIS) tamamladı. 1993 yılından bugüne Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü’nde (eski adıyla Arşivcilik Bölümü) öğretim üyesi olarak çalışıyor.

aoguz@marmara.edu.tr

SUNUŞ

1989 yılında kadınlar hakkında ve kadınlar tarafından üretilmiş eserleri bir araya getirmek ve yeni üretimlere zemin hazırlamak amacıyla kurulan ve 1990 yılında faaliyete geçen Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı, varoluş ve duruşuyla, kadının görünmez tarihini görünür kılmaya çalışmaktadır.

Geçmiş ve bugünü bir araya getirmek ve geleceğe taşımak, her alanda olduğu gibi “kadın” konulu tarih çalışmalarında ve arşivlerde de büyük bir emek istemektedir. 1991 yılında Uluslararası Kadın Kütüphaneleri Sempozyumu’nu düzenleyerek, kadın merkezli kütüphane ve arşivlerin önemli temsilcilerini Türkiye’de bir araya getiren Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı, uluslararası çalışmalarda gösterdiği bu duyarlılığı yerel tarih konusunda da göstermektedir.

Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı’nın tek hedefi kadınlarla ilgili bilgi ve belgeleri toplamak değildir, toplanan bilgi ve belgeleri hazırlanan bibliyografyalar aracılığıyla ulaşılabilir kılmak da önemli bir misyondur. Bugün ve geçmiş arasında köprü kurulması amacıyla atılan ilk adımlardan biri olan İstanbul Kütüphanelerindeki Eski Harfli Türkçe Kadın Dergileri Bibliyografyası (1869-1927), Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı aracılığıyla üretilen önemli bir başvuru kaynağı olmuştur. Bibliyografya çalışması sırasında, tahmin edilenden çok daha fazla sayıda dergiye, kadın hareketiyle

ilgili önemli konu başlıklarına ulaşılmış ve atılması gereken ikinci adımın, söz konusu dergilerin çeviri yazımının yapılması konusunda fikir birliğine varılmıştır.

Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı'nın 20. kuruluş yıldönümünde gerçekleştirilen bu çalışma, büyük bir özveri ve emeğin ürünüdür ve 20 yıl önce çıkılan yolculuğun bu günlere geldiğimizde nedenli güzel sonuçlara ulaştığının bir kanıtıdır.

Kadınların Belleği Dizisi: *Yeni Harflerle Kadın Yolu/Türk Kadın Yolu (1925 - 1927)*, *Yeni Harflerle Hanımlara Mahsus Gazete (1895 - 1908)*, *Yeni Harflerle Kadınlar Dünyası 1-50. Sayılar (1913-1921)*, *Yeni Harflerle Kadınlar Dünyası 51-100. Sayılar, Yeni Harflerle Kadın II. Meşrutiyet Döneminde Bir Jön Türk Dergisi (1908-1909)*, *Yeni Harflerle Türk Kadını (1918-1919)*, *Yeni Harflerle Genç Kadın (1919)*, *Yeni Harflerle Aile (1880)* ve *Hanım (1921)* süreli yayınları bugünün okurlarına ulaştırmak amacıyla çeviri yazımının yayınlanmasına yönelik bu çalışma, Türkiye'de kadın belleğini oluşturmada önemli bir adım olacaktır.

Kadın belleğinin oluşturulmasında önemli bir kaynak olarak kullanılacak bu çalışmanın büyüterek sürdürülmesini diler, emeği geçen ve katkıda bulunan herkese teşekkürlerimizi sunarız.

Bu çalışmanın çeviri yazımını yapan ve Vakfımıza bağışlayan **Doç. Dr. Oğuz İcimsoy**'a ve kendisini Vakfa kazandıran **Doç. Dr. Tûba Karatepe**'ye, projeyi yürüten **Aslı Davaz**'a, bu yayının koordinasyonunu yürüten **Özkan Güner**'e ayrıca teşekkür ederiz.

Kadınların Belleği Dizisi'nin gerçekleştirilmesindeki maddi katkılarından dolayı **Finlandiya Büyükelçiliği**'ne içten teşekkürlerimizi sunuyoruz.

KADIN ESERLERİ KÜTÜPHANESİ
VE BİLGİ MERKEZİ VAKFI
YÖNETİM KURULU
Fener/Haliç, Mayıs 2011

Pervin Ulusoy anısına

ÖNSÖZ

19.yüzyılın ikinci yarısından başlayarak Osmanlı İmparatorluğu'nun devlet yapısında meydana gelen önemli değişikliklere ve ülkede filizlenen yeni düşünce akımlarına bağlı olarak yayın dünyasında da önceki yüzyıllarla kıyaslanamayacak kadar önemli gelişmeler olmuştur. Tüm bu yönetsel değişimler ve düşünce akımları kendilerini ortaya koyma açısından 1729'da Osmanlı'da Türkçe olarak ilk örneğini veren matbaayı kullanmışlardır. Dönemi açısından bir yayın patlaması olarak da ifade edilebilecek bu gelişim, hemen her konuda yayınların artık Osmanlıda yer aldığı bir dönemi işaret eder. Gerek kadınların bilinçlenmesi gerek kadınlara toplum içinde layık oldukları değerin verilebilmesi amacıyla da çeşitli süreli yayınlar çıkarılmıştır.

Aile ve Hanım dergileri de bu dönemi yansıtan iki önemli yayındır. Prof.Dr.İlber Ortaylı'nın "İmparatorluğun en uzun yüzyılı" olarak tanımladığı bir yüzyıla sığamayacak kadar yoğun siyasal ve toplumsal olayların yaşandığı bu dönemde aralarında 40 yıllık bir zaman farkı bulunan bu iki dergi kendi dönemlerine ait değişen konuları ortaya koymakta ve okuyuculara bu dönemleri karşılaştırabilme olanağı sunmaktadır.

Hasan Duman'ın "İstanbul Kütüphaneleri Arap Harfli Süreli Yayınlar Toplu Kataloğu 1828-1928" adlı çalışmasında Hanım dergisinin toplam 3 sayısının, Aile dergisinin de 2 sayısının İstanbul kütüphane-

lerinde bulunduğunu görüyoruz. Bu bilgiden hareketle anılan dergilerin 3 ve 2 sayı olarak çıktığını söylemek çok da spekülâtif olmayacaktır.

Bu çalışmanın sonlanmasında bana yardımcı olan kimi arkadaş ve öğrencilere bir küçük teşekkürüm var. Öncelikle Doç. Dr. Tûba Çavdar Karatepe her zaman olduğu gibi sözlü desteğiyle baştan sona yanımdaydı. M.Ü. Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü 2.sınıf öğrencilerim de bu çalışmada küçük de olsa bir paya sahipler. Özellikle Elif Fener ve Hilal Sevindik'e arkadaşlarının adına teşekkür ederim. Sevgili Sadık da dergi fotokopilerinin çekilmesinde çok özen gösterdi, ona ve Gönül Hanım'a da teşekkür ediyorum. Altay ve Engin de evde bana katlanarak ve özellikle Engin tüm metni benimle karşılaştırarak bu çalışmanın sonlanmasına büyük emek verdi. Onlara da yürekten teşekkürlerimi sunuyorum.

Eşim Engin'e